

**Diagnoza implementacji kompetencji kluczowych
w kontekście potrzeb, uwarunkowań lokalnych
i regionalnych oświaty
oraz rynku pracy**

**Zespół Szkół Elektronicznych
w Jeleniej Górze**

Opracowanie: Katarzyna Pająk

Jelenia Góra 2010

Copyright © by Dolnośląska Szkoła Wyższa
Wrocław 2010

SZKOŁA KLUCZOWYCH KOMPETENCJI. Ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych Polski centralnej i południowo – zachodniej” realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia: Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia

Publikacja dystrybuowana jest bezpłatnie

LIDER PROJEKTU

Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

20-209 Lublin, ul. Mełgiewska 7-9

tel./fax +48 817491777

email: Sekretariat@wsei.lublin.pl

PARTNER PROJEKTU

Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu

53-609 Wrocław, ul. Wagonowa 9

tel./fax +48 713561538

email: skk@dswe.pl

Spis Treści:

1. WSTĘP

- 1.1. Informacje dotyczące dokumentów stanowiących podstawę analizy.... 5
- 1.2. Informacje o przeprowadzonych wywiadach..... 6
- 1.3. Informacja o seminarium oraz jego uczestnikach 6
- 1.4. Inne źródła danych dla diagnozy 7

2. MIKROEKONOMICZNE ORAZ SPOŁECZNE OTOCZENIE SZKOŁY

- 2.1. Położenie geograficzne szkoły 7
- 2.2. Regionalny i lokalny rynek pracy 9
- 2.3. Lokalne instytucje oraz inicjatywy mające wpływ na sytuację lokalnego na rynku pracy 12
- 2.4. Prognozy demograficzne 15
- 2.5. Kompetencje kluczowe a lokalny rynek pracy 17

3. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

- 3.1. Krótki opis bazy dydaktycznej 19
- 3.2. Charakterystyka uczniów szkoły 23
- 3.3. Charakterystyka kadry pedagogicznej 24
- 3.4. Współpraca szkoły z instytucjami samorządu lokalnego, pracodawcami, instytucjami pozarządowymi 25
- 3.5. Funkcjonujące w szkole inicjatywy uczniowskie 25
- 3.6. Planowane kierunki rozwoju szkoły 26

4. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

- 4.1. Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe..... 26
- 4.2. Możliwości zatrudnienia i funkcjonowanie absolwentów na lokalnym oraz regionalnym rynku pracy 28
- 4.3. Współpraca szkoły z pracodawcami 29

5. KOMPETENCJE KLUCZOWE W PROCESIE DYDAKTYCZNYM

- 5.1. Znajomość zagadnienia kompetencji kluczowych przez kadre pedagogiczną..... 30
- 5.2. Dotychczasowe doświadczenia w kształtowaniu kompetencji kluczowych w procesie dydaktycznym 31
- 5.3. Formy realizacji podstawy programowej 31

5.4. Dotychczasowe doświadczenia szkoły w projektach współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w kontekście kształtowania kompetencji kluczowych	31
---	----

6. PODSUMOWANIE

6.1. Wnioski	32
--------------------	----

---

1. WSTĘP

Ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów szkół centralnej i południowo-zachodniej Polski – Szkoła Kluczowych Kompetencji – jest już drugą edycją tego projektu, która była przygotowana dla wschodniej Polski. Głównym celem projektu jest rozwijanie kluczowych kompetencji u uczniów szkół ponadgimnazjalnych województw: dolnośląskiego, opolskiego, kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego, poprzez wsparcie procesu nauczania kompetencji kluczowych w szkołach, zwiększenie dostępności do zajęć pozalekcyjnych, wspieranie nauczycieli w przygotowywaniu programów autorskich oraz tworzenie płaszczyzny wymiany doświadczeń nauczycieli biorących udział w projekcie¹.

Kompetencje kluczowe są definiowane najczęściej jako połączenie umiejętności, wiedzy oraz postaw. W ramach tego konkretnego projektu będą rozwijane cztery kluczowe kompetencje spośród większej liczby kompetencji opisanych przez Unię Europejską. W programie „Szkoła Kluczowych Kompetencji” nacisk zostanie położony na kompetencje porozumiewania się w językach obcych, matematyczne, informatyczne oraz przedsiębiorczość.

W ramach projektu zostało zaplanowanych wiele rozmaitych działań, m.in. seminaria dla organów prowadzących i pracowników oświaty, które mają na celu określenie oczekiwań co do jakości i kierunków kształcenia w szkołach zawodowych, służące diagnozie sytuacji lokalnej i regionalnej; warsztaty z zakresu rozwijania metodyki kompetencji kluczowych, Wakacyjne Obozy Naukowe, Koła Naukowe, Studium Kompetentnych Liderów, Przedsiębiorstwo Symulacyjne. Zgodnie z założeniami projektu będzie on trwał do końca 2013 roku.

Niniejsza diagnoza stanowi podsumowanie pierwszego etapu projektu, polegającego na przeprowadzeniu rozmów w szkołach, między innymi z przedstawicielami grona pedagogicznego. Zebrane w tym opracowaniu dane mają służyć przedstawieniu sytuacji szkoły w kontekście regionalnym z uwzględnieniem specyfiki szeroko pojętej sytuacji społeczno-gospodarczej regionu.

1.1. Informacje dotyczące dokumentów stanowiących podstawę analizy

Wielość źródeł, głównie internetowych, pozwoliła przygotować niniejszą diagnozę, uwzględniającą zarówno szeroko pojętą sytuację społeczno-gospodarczą regionu, w którym znajduje się badana szkoła, jak i charakterystykę samej szkoły i jej

---

¹ Por. <http://edycja2.kluczowe-kompetencje.pl/index.php?module=articles&id=40>, [dostęp: 5.5.2010].

absolwentów. Nieoceniony wkład w przygotowanie tej diagnozy miały rozmowy z przedstawicielami grona pedagogicznego, przeprowadzone podczas seminarium. Ważną rolę odegrały także dokumenty aplikacyjne do projektu oraz kwestionariusza, o których wypełnienie zostali poproszeni uczestnicy seminarium. Spośród wielu różnych źródeł najwięcej informacji zostało wykorzystanych z:

- dokumentów aplikacyjnych szkoły,
- strategii rozwoju Jeleniej Góry na lata 2004–2015,
- studium uwarunkowań i kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego Jeleniej Góry.

1.2. Informacje o przeprowadzonych wywiadach

W ramach prac nad niniejszą diagnozą zostały przeprowadzone rozmowy z dyrekcją oraz z nauczycielami, którzy będą wdrażać kompetencje kluczowe. Dotyczyły one przede wszystkim problemów, z jakimi boryka się zarówno szkoła, jak i uczniowie, inicjatyw uczniowskich, ale także możliwości i szans rozwoju, jakie daje badana placówka swoim podopiecznym. Przeprowadzone rozmowy stanowiły niezwykle cenne źródło informacji. Ich uzupełnieniem były kwestionariusze i analizy SWOT (szablony w załączniku), ale także informacje zaczerpnięte z rozmaitych stron internetowych, między innymi ze stron jednostek samorządu terytorialnego, Głównego Urzędu Statystycznego i innych. Dużą pomocą służyła strona internetowa szkoły. Wszystkie te źródła miały swój udział w przygotowaniu niniejszego opracowania.

1.3. Informacja o seminarium oraz jego uczestnikach

Według scenariusza seminarium podzielone było na kilka etapów. W czasie jego trwania zostały przedstawione idee i cele działania w projekcie „Szkoła Kluczowych Kompetencji”. Był także czas na rozwianie wątpliwości w związku z projektem, które mieli uczestnicy spotkania.

W seminarium uczestniczyło troje przedstawicieli grona pedagogicznego opisywanej szkoły oraz dyrektor Zespołu Szkół Elektronicznych w Jeleniej Górze. Osobowo lista uczestników – przedstawicieli Zespołu Szkół Elektronicznych – wyglądała następująco:

- dyrektor,
- nauczycielka wdrażająca kompetencje matematyczne,
- nauczyciel wdrażający kompetencje informatyczne,
- nauczycielka wdrażająca kompetencję przedsiębiorczości.

Przeprowadzone rozmowy dotyczyły wielu różnych aspektów działania szkoły. Jednym z poruszanych tematów, był problem „euforycznego naboru” do szkół ogóln-

nokształcących, przez co w szkołach zawodowych nie zawsze znajdują się uczniowie reprezentujący odpowiedni poziom wiedzy. Wybory te są według uczestników seminarium powodowane brakiem pracy oraz brakiem stabilizacji na rynku pracy, chociaż w kontekście badanej szkoły lepsze perspektywy mają przed sobą elektronicy i informatycy.

1.4. Inne źródłach danych dla diagnozy

Spośród wielu wykorzystanych źródeł i ogromnej roli, jaką w pozyskiwaniu informacji odegrały rozmowy z nauczycielami, trudno wybrać te, które w największym stopniu przyczyniły się do powstania tego opracowania. Jednakże podstawowymi dla opracowania diagnozy są dokumenty aplikacyjne szkoły, wypełnione kwestionariusze oraz rozmowa z przedstawicielami szkoły. Rolę uzupełniającą odegrały:

- Strona internetowa Jeleniej Góry;
- Strona internetowa Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu;
- Strona internetowa jeleniogórskiego Biuletynu Informacji Publicznej <http://bip.um-jeleniagora.dolnyslask.pl/>;
- Strona internetowa szkoły.

2. MIKROEKONOMICZNE ORAZ SPOŁECZNE OTOCZENIE SZKOŁY

2.1. Położenie geograficzne szkoły

Jelenia Góra to miasto położone w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w Kotlinie Jeleniogórskiej nad rzeką Bóbr. Jest siedzibą zarządu Karkonoskiego Parku Narodowego, a także polską stolicą Euroregionu Nysa. Jak przeczytać można na stronie internetowej Jeleniej Góry: „Początki miasta sięgają czasów piastowskich, a legenda przypisuje jego założenie Bolesławowi Krzywoustemu w 1108 roku. Jednak pierwsze wzmianki pisane pochodzą dopiero z roku 1281, kiedy zostaje wymieniony jeleniogórski proboszcz oraz z roku 1288, gdy tutejszych mieszkańców określa się już jako mieszczan. Było to wówczas pierwsze miasto w podkarkonoskiej kotlinie. Ten fakt, a także położenie na przecięciu się lokalnych szlaków handlowych sprawiły, iż miasto zajęło dominującą pozycję w gospodarce regionu, którą utrzymało do dziś.

Pierwszy okres pomyślnego rozwoju Jelenia Góra przeżywa pod panowaniem książąt jaworsko-świdnickich, którzy otoczyli miasto murami i obdarzyli wieloma przywilejami, w tym prawem mili. Po wymarcu tej linii piastowskiej Jelenia Góra

wraz z całym księstwem przechodzi w 1392 roku pod panowanie czeskie. Od zasiadających na praskim tronie Jagiellonów otrzymuje dużą samodzielność i prawo bicia własnej monety, a w 1519 roku ważny przywilej corocznych jarmarków.

W drugiej połowie XVI w. w mieście i okolicach rozpoczyna się produkcja płócien lnianych zwanych woalami. Handel nimi okazuje się z czasem bardzo zyskowny. Niestety, wojna trzydziestoletnia (1618–1648) przerywa raptownie tę dobrze zapowiadającą się koniunkturę.

Po wojnie Jelenia Góra staje się jednym z bogatszych miast na Śląsku. Miejscowi kupcy zrzeszają się w Konfraterii Kupieckiej, zajmującej się eksportem do wszystkich krajów europejskich, a także na kontynent amerykański. Ten pomyślny rozwój miasta przerwany zostaje w 1742 roku, kiedy to Śląsk zbrojnie wcielono do państwa pruskiego, co odcięło miasto od dotychczasowych rynków zbytu. W tym też czasie zmienia się koniunktura na rynkach światowych, gdzie rękodzielnicza produkcja spod Karkonoszy jest wypierana przez tańsze wyroby mechanicznych tkalni angielskich. Oba te czynniki doprowadziły do całkowitego upadku tkactwa w Jeleniej Górze i okolicach.

Nadejście XIX w. jest jednak dla miasta pomyślne. Kilku przemysłowców buduje tu bowiem swoje fabryki. Wzrasta też gwałtownie ruch turystyczny w Karkonoszach, dla którego Jelenia Góra stanowiła naturalną bazę wypadową. Do miasta przyjeżdżało coraz więcej gości. Na ich potrzeby wznosi się hotele i pensjonaty, otwiera restauracje, rozpoczyna produkcję żywności oraz pamiątek. Do dalszego wzrostu gospodarczego przyczyniło się doprowadzenie do Jeleniej Góry linii kolejowych. W 1866 roku od strony Zgorzelca i w 1867 roku od strony Wrocławia.

W trakcie działań wojennych w 1945 roku Jelenia Góra nie doznała żadnych zniszczeń. Szybko też miasto stało się stolicą kulturalną Dolnego Śląska. Już w sierpniu 1945 roku rozpoczął swą działalność miejscowy teatr, funkcjonowało archiwum, przymierzano się do otwarcia muzeum, rozpoczynano naukę w wielu nowych szkołach. Otwartych też zostało wiele zakładów przemysłowych, w tym jedyne w kraju zakłady optyczne.

Do 1975 roku Jelenia Góra była wydzielonym miastem powiatowym i w tym samym roku została stolicą nowego województwa, na co miała wpływ nie tylko jej silna pozycja gospodarcza w regionie, ale i kulturalna. W 1976 roku do Jeleniej Góry przyłączone zostały Cieplice Śląskie Zdrój, Sobieszów, Maciejowa, Goduszyn. Powstał w ten sposób największy ośrodek miejski w Sudetach Zachodnich.

Obecnie Jelenia Góra posiada status miasta na prawach powiatu, stanowiąc tzw. powiat grodzki. W ostatnich latach przyłączono do niej Jagniątków, co spowodowało przesunięcie granic administracyjnych miasta do granicy z Czechami².

² http://um.jeleniagora.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=6&lang=pl, [dostęp: 15.04.2010].

Do geograficznych atutów Jeleniej Góry należą bez wątpienia zasoby wód termalnych, ale także lokalizacja w sąsiedztwie regionalnych centrów ruchu oraz w centrum subregionu o niewątpliwym potencjale, jeśli chodzi o rozwój turystyki z uwagi na walory przyrodnicze.

Niewątpliwą szansą i jednocześnie olbrzymim atutem jest, według Strategii rozwoju Jeleniej Góry, zarówno tranzyt komunikacyjny, jak i tranzyt turystyczny oraz popyt zewnętrzny zaspokajany przez wytwarzane na terenie miasta dobra i usługi. Bardzo ważnym czynnikiem stymulującym są także liczne źródła pomocy, które docierają do samorządu terytorialnego. Atutem regionu jest także bezpośrednie oddziaływanie kultury niemieckiej i czeskiej, związane z bezpośrednim sąsiedztwem obu państw³.

W skrócie informacje na temat Jeleniej Góry przedstawiają się następująco:

- Powierzchnia – 109,2 km²;
- Ludność – 85 012 (stan z 30.09.2009 r.);
- Prawa miejskie – 1288 r.;
- Liczba pracujących ogółem – 25 114 (stan z 31.12.2008 r.);
- Liczba bezrobotnych – 4121 (stan z 31.03.2010 r.);
- Stopa bezrobocia – 10,7% (stan z 28.02.2010 r.);
- Liczba podmiotów gospodarczych – 12 220 (stan z 31.12.2009 r.)
  - a) w tym: spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 312,
  - b) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 8456.

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu – Oddział w Jeleniej Górze.

Wiodąca funkcja miasta: turystyczno-uzdrowiskowa⁴.

2.2. Regionalny i lokalny rynek pracy

Jelenia Góra jest miastem kojarzonym raczej z turystyką niż z rozwojem przemysłu. Wynika to zapewne z uwarunkowań geograficznych. Jednakże obecnie Jelenia Góra wprowadza wiele różnych ułatwień dla nowych inwestorów. Ważnymi w tej kwestii dokumentami są zarówno miejska strategia rozwoju, jak i plan zagospodarowania przestrzennego. Starania miasta w pewnym sensie przynoszą rezultaty, ponieważ od roku 2000 do 2008 udało się zmniejszyć bezrobocie. Zapytać można, na ile spadek bezrobocia wynika ze starań miasta, a na ile jest to migracja poza granice państwa w związku z coraz bardziej otwartym rynkiem pracodawców w Unii Europejskiej.

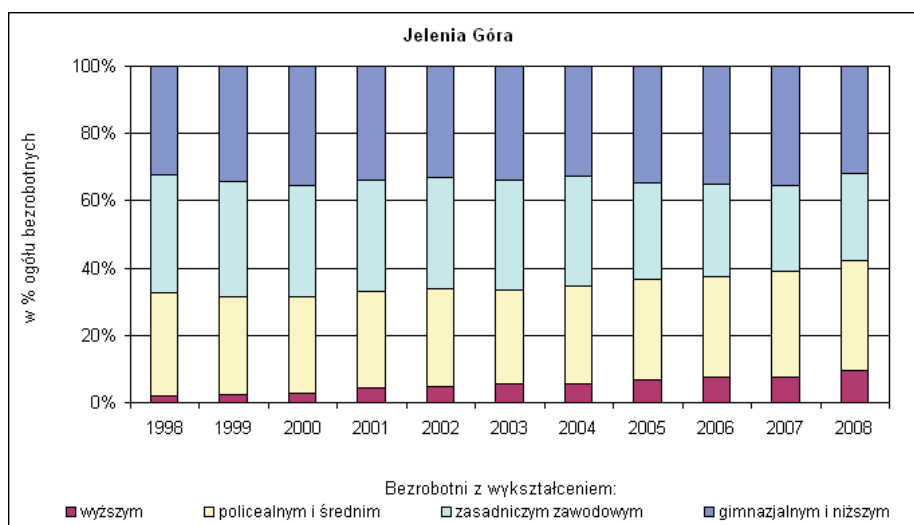
---

³ Por. Strategia rozwoju Jeleniej Góry na lata 2004—2015.

⁴ <http://www.jeleniagora.pl/stat/>, [dostęp: 14.4.2010].

2.2.1. Bezrobotni w podziale na poziom wykształcenia

Przyglądając się zmianom struktury bezrobocia w odniesieniu do poziomu wykształcenia na przestrzeni dziesięciu lat, od roku 1998 do 2008, można zaobserwować wiele zmian. Przede wszystkim w ciągu tych dziesięciu lat rosła liczba osób z wyższym wykształceniem, pozostających bez pracy. Od poziomu kilku procent, to jest około 2%, wzrosło do poziomu blisko 15%. Zmniejszyła się tym samym liczba osób, którzy pozostają bez pracy, a ich wykształcenie pozostaje na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Z kolei liczba osób pozostających bez pracy, a posiadających wykształcenie średnie lub policealne, po wahaniach przez kolejne lata, w roku 2008 pozostaje na podobnym poziomie co dziesięć lat wcześniej. Podobną tendencję można dostrzec, obserwując zmiany w liczbie osób pozostających bez pracy, a posiadających wykształcenie gimnazjalne lub niższe.

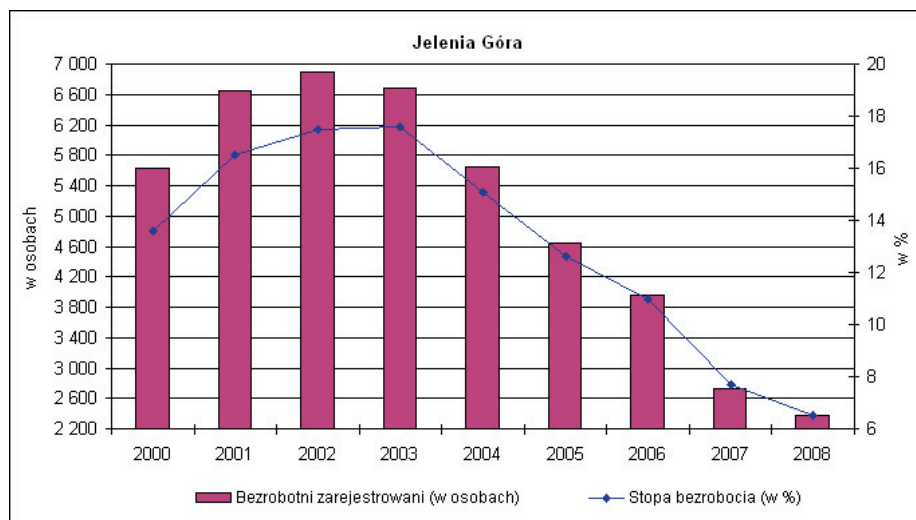

Źródło: http://www.jeleniagora.pl/stat/w_JG_obraz_02_6.htm, [dostęp: 15.4.2010].

2.2.1. Stopa bezrobocia

Obserwując zarówno wykres stopy bezrobocia, jak i zmiany w zakresie liczby osób nieposiadających pracy, można dostrzec wiele zmian. Przede wszystkim systematycznie, od roku 2003, na obszarze Jeleniej Góry spada bezrobocie. Z poziomu blisko 18-procentowej stopy bezrobocia w ciągu pięciu lat zmniejszyło się ono o ponad 10%. Jeśli zaś chodzi o liczbę bezrobotnych, największy wynik przypada na rok 2002, kiedy to blisko 7000 osób nie miało pracy. W roku 2008 bez pracy pozostało już tylko 2,5 tysiąca osób. Pomiędzy rokiem 2002 a 2008 w naszym kraju wiele

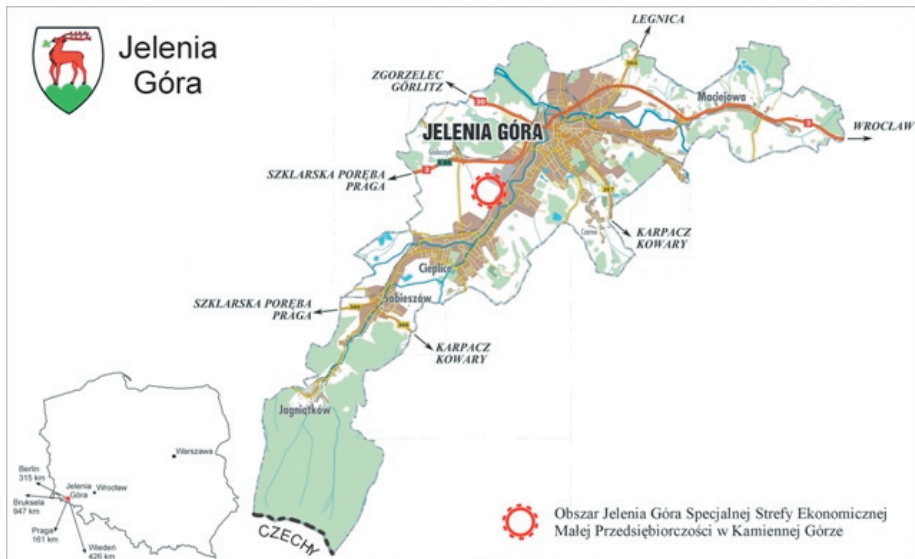
się zmieniło, jeśli chodzi o sytuację polityczną. Chodzi przede wszystkim o przystąpienie do Unii Europejskiej. Związane jest z tym przede wszystkim otwarcie możliwości wyjazdu do pracy poza granice naszego kraju, co – jak wiadomo – społeczeństwo skrzętnie wykorzystało.

Źródło: http://www.jeleniagora.pl/stat/w_JG_obraz_02_3.htm, [dostęp: 15.04.2010].

2.2.3. Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości

Wychodząc naprzeciw potrzebom lokalnego rynku pracy, poprzez ułatwianie inwestorom dostępu do tworzenia nowych inwestycji, funkcjonuje w Jeleniej Górze kamiennogórska podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości. Jeleniogórski teren strefy ma powierzchnię 9,5 ha. Tereny te są uzbrojone w sieć elektroenergetyczną, gazową i kanalizacyjną. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w razie potrzeby może zaopatrzyć teren w ciepłą wodę, także o specjalnych parametrach, z przeznaczeniem przemysłowo-technicznym. Poniżej przedstawiono umiejscowienie obszaru Jeleniej Góry w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości w Kamiennej Górze. Przeznaczeniem tego terenu jest więc przede wszystkim działalność przemysłowa i gospodarcza.

Źródło: http://biz.jeleniagora.pl/images/lnwestor/ssemp_mini.jpg, [dostęp: 15.4.2010].

2.3. Lokalne instytucje oraz inicjatywy mające wpływ na sytuację lokalnego na rynku pracy

Na lokalny rynek pracy bez wątpienia oddziałuje wiele różnych inicjatyw, które są założone przez lokalne władze jako cele do osiągnięcia i konsekwentnie realizowane w ramach poszczególnych działań. Atutami są, zgodnie ze Strategią rozwoju Jeleniej Góry:

- dostępność terenów pod rozwój funkcji gospodarczych i mieszkaniowych:
  - a) zasoby terenów, które mogą zostać przeznaczone pod działalność gospodarczą,
  - b) duże zasoby terenów, które mogą zostać przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe,
- dostępność infrastruktury technicznej:
  - a) energetycznej – pewność zasilania oraz potencjał w zakresie rozbudowy,
  - b) gazowej – pewność zasilania oraz potencjał w zakresie rozbudowy.
- korzystne cechy budżetu miasta:
  - a) wyższe od przeciętnej regionalnej i krajowej dochody budżetowe miasta (w przeliczeniu na jednego mieszkańca),
  - b) wyższe od przeciętnej regionalnej i krajowej dochody własne miasta (w przeliczeniu na jednego mieszkańca),
- stosunkowo wysoka dostępność i jakość infrastruktury technicznej: wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej, telekomunikacyjnej i drogowej,

- zajmowanie przez Jelenią Górę wysokich pozycji w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej gmin⁵.

Strategia rozwoju Jeleniej Góry opisuje także szanse, jakie posiada miasto, aby być konkurencyjne na rynku dla inwestorów. Twórcy strategii wyodrębnili następujące strategiczne wewnętrzne szanse Jeleniej Góry:

- zamierzenia inwestycyjne lokalnych podmiotów gospodarczych,
- skłonność wykształconych mieszkańców miasta i regionu jeleniogórskiego (w tym absolwentów szkół wyższych) do trwałego wiązania swojej przyszłości z miastem,
- procesy inwestycyjne lokalnych uczelni wyższych oraz inicjatywy służące transferowi wiedzy w nich kreowanej do sfery gospodarki,
- zgodność niemal wszystkich ugrupowań politycznych i organizacji społecznych w sprawie priorytetu działań służących aktywizacji gospodarczej miasta,
- prawna i finansowa możliwość prowadzenia aktywnej samorządowej polityki gospodarczej, w tym wspierania rozwoju lokalnej małej i średniej przedsiębiorczości,
- wysoka aktywność i doświadczenie władz oraz administracji samorządowej w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych⁶.

Dostrzeżono także szanse, jakie niesie za sobą wiele czynników zewnętrznych. Do szans strategicznych zewnętrznych należą:

- integracja Polski z Unią Europejską – otwarcie rynków zbytu, swobodny przepływ ludzi, usług, towarów i kapitału,
- oferta krajowych i transgranicznych (Unia Europejska – fundusze strukturalne, fundusz spójności) tzw. „instytucji i programów pomocowych”, dotycząca wsparcia pozamaterialnego i materialnego:
  - samorządów,
  - podmiotów gospodarczych,
  - instytucji publicznych,
  - organizacji pozarządowych,
  - osób fizycznych,
- doświadczenia euroregionu „Nysa” w pozyskiwaniu środków unijnych,
- poszukiwanie przez inwestorów zagranicznych oraz zewnętrznych krajowych atrakcyjnych miejsc pod nowe inwestycje,
- zainteresowanie inwestorów wykorzystaniem zasobów wód termalnych,
- możliwość wykorzystania zasobów wody pitnej ze zbiornika „Sosnówka”⁷.

---

⁵ Por. Strategia rozwoju Jeleniej Góry na lata 2004–2015.

⁶ Por. tamże.

⁷ Por. tamże.

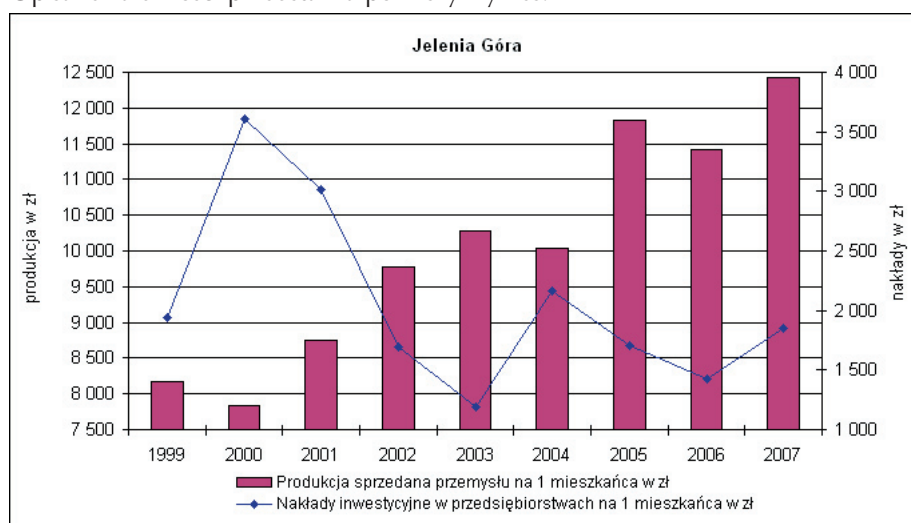
Jednakże dostrzeżono także strategiczne zagrożenia, zarówno wewnętrzne, wynikające ze specyfiki Jeleniej Góry, jak i zewnętrzne, na które miasto nie ma wpływu:

- wzrost poziomu bezrobocia,
- brak środków samorządu miasta na udziały własne w procesie pozyskiwania środków pozabudżetowych na realizację najważniejszych dla rozwoju miasta zadań inwestycyjnych, brak zabezpieczenia w kolejnych budżetach miasta udziałów własnych miejskich jednostek organizacyjnych ubiegających się o pozyskanie środków pozabudżetowych,
- spadek liczby ludności miasta jako wynik ujemnego salda migracji i ujemnego przyrostu naturalnego,
- rozwój zjawiska patologii społecznej,
- dekapitalizacja bazy uzdrowiskowej,
- ograniczenie działań służących pozyskiwaniu środków „pomocowych” z Unii Europejskiej,
- spadek dochodów budżetowych miasta, zbyt wolne przygotowywanie terenów pod inwestycje gospodarcze,
- ograniczanie działań promocyjnych służących pozyskaniu inwestorów zewnętrznych,
- zbyt wolne przygotowywanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
- dalsza dekapitalizacja mienia „powojkowego” i „poszpitalnego”,
- brak kompleksowych, konsekwentnie realizowanych programów rozwoju miasta, takich jak:
  - a) program lokalnej polityki gospodarczej,
  - b) program promocji gospodarczej i turystycznej,
  - c) program aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców Jeleniej Góry, pozbawionych prawa do zasiłku,
  - d) program promocji kultury i historii regionu jeleniogórskiego,
  - e) program komunikacji społecznej w układzie: władze lokalne – społeczność miasta,
- brak konsekwencji w realizacji programów rozwoju miasta, nieuwzględnienie Jeleniej Góry w sieci głównych szlaków drogowych kraju,
- wzrost pozycji konkurencyjnej innych miast jako potencjalnych miejsc lokalizacji średnich i dużych inwestycji,
- rozwój walorów użytkowych zamieszkania, pracy i obsługi sąsiednich gmin oraz dalej położonych dużych miast,
- ograniczanie znaczenia Jeleniej Góry w skali kraju i regionu poprzez likwidację lub zawężenie jej funkcji zewnętrznych⁸.

⁸ Por. tamże.

Jelenia Góra jest miastem przyjaznym dla inwestorów, świadomie planuje swoje działania, mając na uwadze wiele dóbr naturalnych i ich wartość w zakresie turystyki, ale także codziennego życia zwykłych mieszkańców. Inwestycje wspierane przez miasto i obecność Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości dodatkowo wpływają na atrakcyjność Jeleniej Góry pod względem gospodarczym.

Zmiany można dostrzec także na poziomie zależności produkcji sprzedanej od nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Można dostrzec tutaj pewnego rodzaju odwrotną proporcjonalność. Przy stosunkowo dużych (odnosząc się do innych lat) nakładach inwestycyjnych na jednego mieszkańca w roku 2000, który wyniósł 3500 zł, produkcja utrzymywała się na poziomie niecałych 8000 zł. Dla porównania, w roku, z którego pochodzą podane na stronie internetowej miasta dane, czyli 2007, nakłady inwestycyjne utrzymywały się na poziomie niecałych 2000 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca, produkcja sprzedana przemysłu osiągnęła zaś poziom blisko 12 500 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Opisane zależności przedstawia poniższy wykres.

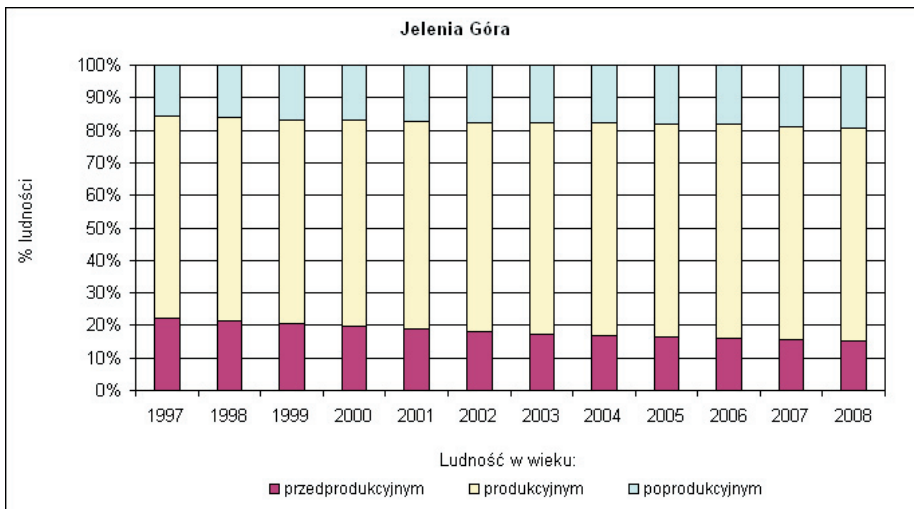

Źródło: http://www.jeleniagora.pl/stat/w_JG_obraz_03_1.htm, [dostęp: 15.4.2010].

2.4. Prognozy demograficzne

W roku 2008 liczba ludności zamieszkującej Jelenią Górę wynosiła 83 378 mieszkańców. Najliczniejszą grupę wśród jeleniogórczan stanowią ci będący w grupie wiekowej 50–54 lata. Ich liczba wynosi 8023 osoby. Niewiele mniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku 55–59 lat, ich liczba wynosi 7867 osób. Najmniej liczne są grupy osób najstarszych, to jest powyżej 80. roku życia. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (do 15. roku życia) wynosi 10 309 osób.

W strukturze demograficznej Jeleniej Góry można dostrzec kilka zmian, które dokonały się w ciągu ostatnich lat. Zmianą, która wysuwa się na plan pierwszy, jest wyraźny spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Z poziomu około 22% ogółu ludności odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się do poziomu około 16%. Zmiana ta nastąpiła, jak się może wydawać podczas analizy wykresu, na korzyść grupy w wieku poprodukcyjnym, której to liczba osób zwiększyła się. W roku 1997 odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, w stosunku do całości społeczeństwa, wynosił około 15%. W roku 2008 odsetek ten był już na poziomie blisko 20%. Stosunkowo niezmienna jest liczba osób w wieku produkcyjnym. Opisaną zależność przedstawia poniższy wykres.

Źródło: http://www.jeleniagora.pl/stat/w_JG_obraz_01_2.htm, [dostęp: 15.4.2010].

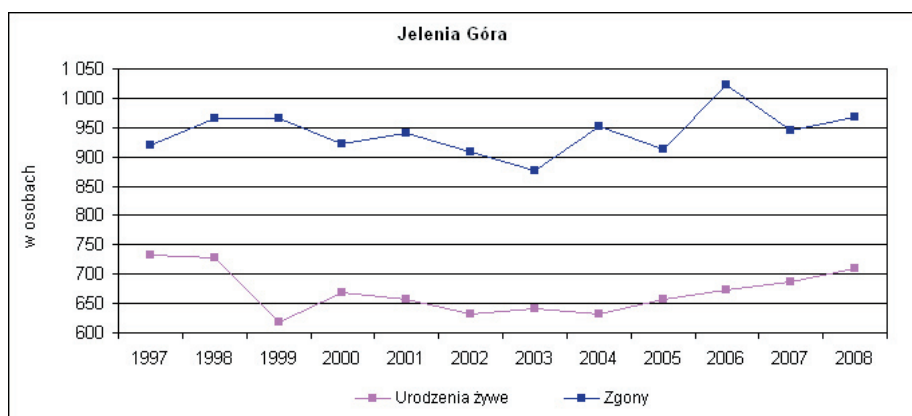
W wyniku analizy powyższych informacji pojawia się obserwacja, że zmniejszeniu uległa liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, a zwiększył się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. W tym miejscu należałoby się przyjrzeć zarówno urodzeniom żywym, jak i zgonom. Naturalną refleksją po analizie poprzedniego wykresu jest skojarzenie ujemnego przyrostu naturalnego. I rzeczywiście, przyrost naturalny w Jeleniej Górze pozostaje ujemny, co obrazuje poniższa tabela⁹:

	2004	2005	2006	2007	2008
liczba urodzeń żywych	631	656	674	687	710
liczba zgonów	951	912	1023	944	968
przyrost naturalny	-320	-256	-349	-257	-258

⁹ Por. http://www.jeleniagora.pl/stat/statobr_A.htm, [dostęp: 15.04.2010].

Zależność tę można także zaobserwować na poniższym wykresie.

Urodzenia żywe i zgony w Jeleniej Górze.

Źródło: http://www.jeleniagora.pl/stat/w_JG_obraz_01_6.htm, [dostęp: 15.4.2010].

W ciągu pięciu ostatnich lat, z których dostępne są dane, to jest w okresie 2004–2008 r., przyrost naturalny w Jeleniej Górze był zdecydowanie ujemny. Może to mieć konsekwencje dla szkoły w postaci zmniejszenia się liczby kandydatów, a w konsekwencji także jej uczniów.

2.5. Kompetencje kluczowe a lokalny rynek pracy

Biorąc pod uwagę specyfikę przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Jeleniej Góry, kompetencje kluczowe, na które nacisk kładzie projekt „Szkoła Kluczowych Kompetencji”, są istotne w dobrym funkcjonowaniu na lokalnym rynku pracy.

Kompetencje z zakresu porozumiewania się w językach obcych – obecność na lokalnym rynku pracodawców przedsiębiorców posiadających kapitał zagraniczny sprawia, że umiejętność posługiwania się językiem obcym wydaje się bardzo istotna w codziennej pracy mieszkańca. Jest to kompetencja tym bardziej istotna, że bliskie sąsiedztwo państw niemieckiego i czeskiego stwarza dogodne warunki podejmowania zatrudnienia w strefach nadgranicznych, zarówno po polskiej, jak i drugiej stronie symbolicznej już granicy. Kolejną szansą, która stwarza konieczność wykorzystania tej kompetencji kluczowej, jest możliwość podjęcia zatrudnienia w związku z promowaniem lokalnie wytworzonych produktów poza granicami naszego kraju. Nie należy zapominać także o tym, że władze Jeleniej Góry, planując swoje działania w strategii rozwoju miasta, zwróciły uwagę na walory turystyczne i unikatowość przyrodniczą regionu. To wszystko sprawia, że Jelenia Góra i jej najbliższa okolica są

regionem o olbrzymim potencjale turystycznym, który został dostrzeżony i planowany jest jego dalszy rozwój.

Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne – ich wykorzystanie pojawia się przede wszystkim podczas pracy w przedsiębiorstwach, gdzie konieczne jest wykorzystanie posiadanej już wiedzy technicznej w drodze typowo analitycznych wnioskowań oraz w konsekwencji działań. Umiejętności matematyczne przydadzą się więc w szeroko pojętym przemyśle, przy produkcji, której powstanie zakłada i zdecydowanie ułatwia obecność Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ponadto nie należy zapominać o sporej grupie osób fizycznych będących przedsiębiorcami, którzy funkcjonują w sektorze budownictwa, transportu, napraw, łączności czy innych branż. Wszędzie tam do pracy niezbędna jest umiejętność myślenia matematycznego oraz odpowiedniego wyciągania wniosków przy okazji diagnozowania związku przyczynowo-skutkowego, także w zakresie wnioskowania o skutku na podstawie zastanych przesłanek (przyczyn).

Kompetencje informatyczne – ponieważ istota tych kompetencji opiera się na umiejętnym, mądrym, właściwym i krytycznym wykorzystaniu nowoczesnych technologii zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym, wartości tej kompetencji nie sposób prosto i krótko wyrazić. Obecnie nowoczesne technologie towarzyszą niemal każdej dziedzinie codziennego życia. Komputer służy do pracy typowo biurowej, ale także steruje na przykład maszyną do mieszania farb w celu uzyskania jednolitego koloru. To komputer analizuje próbki materiałów do badań medycznych lub kryminalistycznych. To w komputerze znajdują się kartoteki sklepów, to on służy do porozumiewania się i załatwiania oficjalnych spraw w banku czy w urzędzie skarbowym. Komputery w tak dużym stopniu opanowały nasze życie, że czasami nie zwracamy na nie uwagi. Mało kto się zastanawia, że to komputerowy sterownik, zamontowany w silniku samochodowym, jest odpowiedzialny za zużycie paliwa, skład emitowanych spalin czy za fakt otworzenia się lub nie poduszek powietrznych. A skoro w samochodzie, to także w coraz większej liczbie pojazdów służących komunikacji zbiorowej odnaleźć można komputery. Zwykły, używany codziennie telefon komórkowy potrafi wykonać nieporównywalnie więcej operacji niż komputery pierwszej generacji. Udział kompetencji informatycznych jest więc przeogromny. Służą one lepszemu wykorzystaniu nowoczesnych technologii w życiu codziennym. Ułatwiają dostęp do informacji, ale także sprawiają, że bardziej efektywną i szybszą będzie komunikacja międzyludzka. Mają też pomagać w krytycznym podejściu do otaczającej rzeczywistości społeczeństwa informacyjnego, do znajdowania w nim nieścisłości i wad, które świadomy obywatel może i chce naprawić. Wreszcie kompetencje informatyczne mają za zadanie nauczyć jednostki funkcjonowania wewnątrz różnych odpowiadających sobie odmiennych komputerowych programów operacyjnych, tak

aby użytkownik komputera mógł bez problemu pracować na oprogramowaniu różnych producentów. Kompetencja ta ma także dać umiejętność przystosowywania zastanych programów komputerowych na użytek własny, a więc tworzenie osobistych baz danych, katalogów i innych.

Kompetencja inicjatywności i przedsiębiorczości – kompetencja szczególnie użyteczna i łatwiejsza do wykorzystania przy okazji funkcjonowania w otoczeniu miasta stref ekonomicznych. Umiejętność analizy zastanego rynku oraz wykorzystanie poczynionych obserwacji w celu zaspokojenia zauważonej niszy pomiędzy przedsiębiorcami pozwalają na zmniejszenie bezrobocia, ale także na rozwój osobisty przedsiębiorczej jednostki i w ogólnym rozrachunku także rozwój jej otoczenia.

Mówiąc o kompetencjach kluczowych, nie należy zapominać także o pozostałych z listy opracowanej przez Unię Europejską. Tak naprawdę bowiem wszystkie wyszczególnione przez Unię kompetencje kluczowe są ze sobą nierozdzielnie połączone. Nie sposób przecież oddzielić umiejętności myślenia matematycznego od przedsiębiorczości – w ramach podejmowanej działalności kompetencje matematyczne są niezbędne, chociażby w tak oczywistych kwestiach, jak podział dochodu czy przy okazji rozliczania się z urzędem skarbowym. Pozostając przy tym przykładzie – podczas rozliczeń z fiskusem, przydatne mogą się okazać kompetencje informatyczne, które umożliwią przesłanie odpowiednich formularzy do urzędu za pomocą Internetu, dzięki czemu przedsiębiorca uniknie kolejek w urzędzie, a przez to będzie mógł dalej rozwijać swoją kompetencję z zakresu przedsiębiorczości w kontaktach z partnerami biznesowymi. Jeśli są to partnerzy zagraniczni – przedsiębiorca ma także możliwość rozwoju kompetencji z zakresu języków obcych – porozumiewając się bez problemu ze swoimi partnerami. Kompetencje kluczowe są, jak widać, ze sobą powiązane i niezwykle przydatne w codziennym życiu. Nie warto więc ich pomijać.

Podsumowując, kompetencje kluczowe rozwijane w projekcie „Szkoła Kluczowych Kompetencji”, dadzą uczestnikom projektu, a więc uczniom, którzy będą nabywać te kompetencje, przewagę na regionalnym rynku pracy w związku z jego zróżnicowanymi branżami, a przede wszystkim międzynarodową specyfiką.

3. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

3.1. Krótki opis bazy dydaktycznej

Zgodnie z danymi z dokumentów aplikacyjnych, szkoła posiada:

- 9 sal lekcyjnych,
- 10 pracowników, w tym:
  - a) 5 pracowników informatycznych,

- b) 5 pracowni elektronicznych,
- 1 salę gimnastyczną,
- boisko do piłki siatkowej i koszykowej,

Wyposażenie w środki dydaktyczne zostało ocenione jako zadowolające. Biblioteka, jaką posiada szkoła, stanowi multimedialne centrum informacyjne, częściowo skomputeryzowane. W bibliotece znajduje się dostęp do Internetu.

Wyposażenie w środki dydaktyczne w odniesieniu do prowadzonych przedmiotów, przedstawia się następująco:

- Informatyka/technologie informacyjne – prowadzone łącznie przez 8 nauczycieli w 5 pracowniach komputerowych wraz z oprogramowaniem, łącznie dając liczbę 90 stanowisk. Wyposażenie stanowią także projektory multimedialne. Sprzęty znajdujące się na ewentualnej liście doposażającej to:

- a. tablica interaktywna,
- b. projektory multimedialne w liczbie 3 sztuk,
- c. oprogramowanie specjalistyczne (Corel, Photoshop, Flash, Antywirus),
- d. plansze poglądowe z informatyki,
- e. oprogramowanie do obróbki wideo i dźwięku.

- Matematyka – prowadzone przez 2 nauczycieli.

Wyposażenie do nauczania matematyki to:

- a) drewniane przybory do rysowania,
- b) tablica z układem współrzędnych.

Do potrzeb ewentualnego doposażenia należą:

- a. tablica z wyznaczonymi punktami kratowymi,
- b. przyrząd do obserwacji brył obrotowych,
- c. szkielety brył z wyznaczonymi kątami nachyleń.

- Fizyka – prowadzona przez 1 nauczyciela.

Środkami dydaktycznymi wspierającymi nauczanie przedmiotu są:

- a) dwa polaryzatory,
- b) siatka dyfrakcyjna,
- c) kamertony,
- d) zestaw do mechaniki,
- e) zestaw kaset wideo,
- f) plansze wzorów.

Potrzeby ewentualnego doposażenia w środki dydaktyczne to:

- a. laser,
- b. zwierciadła,
- c. soczewki,

- d. siłomierze,
- e. łąwa optyczna.
- Chemia – przedmiot realizowany przez 1 nauczyciela.
Pomocą dydaktyczną służą:
  - a) waga,
  - b) probówki,
  - c) foliogramy,
  - d) filmy.Potrzeby ewentualnego wyposażenia to:
  - a. tablica rozpuszczalności,
  - b. zestaw najważniejszych odczynników,
  - c. zestaw szkła laboratoryjnego,
  - d. szafki na szkło laboratoryjne.
- Geografia – przedmiotu naucza 1 nauczyciel.
Za pomoc dydaktyczną służą:
  - a) mapy ściennie tematyczne,
  - b) globus fizyczny.Wyrażone potrzeby wyposażenia to:
  - a. atlasy geograficzne (jeden na dwie osoby w klasie),
  - b. rzutnik multimedialny,
  - c. laptop,
  - d. programy komputerowe graficzne (atlas świata, atlas Polski),
  - e. DVD, wideo, filmy geograficzne lub odpowiednie oprogramowanie do laptopa,
  - f. tablica interaktywna.
- Biologia – za nauczanie przedmiotu odpowiada 1 nauczyciel, a pomocą służą mu takie środki dydaktyczne jak:
  - a) płyty DVD, kasety wideo,
  - b) foliogramy.Ewentualne wyposażenie w środki dydaktyczne to:
  - a. plansze dydaktyczne,
  - b. model serca,
  - c. model mózgu,
  - d. mikroskop świetlny,
  - e. preparaty tkanek,
  - f. model układu szkieletowego.
- Przedsiębiorczość – przedmiot jest prowadzony przez 1 nauczyciela.
Środki dydaktyczne dostępne w szkole do nauczania przedmiotu to:

- a) foliogramy,
- b) plansze,
- c) filmy z programu „Ekonomia w szkole” oraz „Moja przedsiębiorczość”,
- d) rzutnik pisma,
- e) prezentacje własne.

Jako ewentualne wyposażenie zostały wymienione:

- a. programy do symulacji przedsiębiorstwa,
  - b. laptop z projektorem multimedialnym,
  - c. filmy z zakresu komunikacji interpersonalnej.
- Język angielski – jest nauczany przez 3 nauczycieli w szkole.
Dostępne środki dydaktyczne to:
    - a) podręczniki kursowe wraz z ćwiczeniami oraz płyty CD do podręczników,
    - b) słowniki angielsko-polskie,
    - c) słowniki polsko-angielskie,
    - d) odtwarzacz CD,
    - e) „flashcards” z obrazkami do ćwiczenia podstawowej matury ustnej.
 W propozycji ewentualnego wyposażenia znalazły się:
    - a. laptop,
    - b. projektor multimedialny,
    - c. duży telewizor plazmowy wraz z nagłośnieniem,
    - d. zapasowe komplety podręczników kursowych wraz z ćwiczeniami,
    - e. słowniki angielsko-angielskie,
    - f. dostęp w sali lekcyjnej do telewizji satelitarnej i kanałów anglojęzycznych,
    - g. książki na temat historii i kultury krajów anglojęzycznych.
  - Język niemiecki – jest nauczany przez 2 nauczycieli.
Środkami dydaktycznymi są:
    - a) podręczniki wraz z ćwiczeniami oraz płytą CD i CD-ROM,
    - b) kilka słowników polsko-niemieckich oraz niemiecko-polskich,
    - c) rzutnik foliopisów,
    - d) magnetofon z CD,
    - e) telewizyjny kurs języka niemieckiego „Willkommen In Berlin” z książką zadań,
    - f) stare i zniszczone tablice gramatyczne.
 Pojawiła się propozycja wyposażenia w następujące środki dydaktyczne:
    - a. słowniki do pracy na lekcji (jeden na dwóch uczniów),
    - b. słownik idiomów i przysłów niemieckich,

- c. komputery do korzystania z zamieszczonej do książki płyty CD-ROM z ćwiczeniami uzupełniającymi,
- d. dostęp do Internetu i stron niemieckojęzycznych,
- e. dostęp w sali do telewizji satelitarnej i kanałów niemieckojęzycznych,
- f. nowe tablice gramatyczne,
- g. książki kulturoznawcze dla uczących się języka.

Jak zostało przedstawione wyżej, szkoła posiada wyposażenie, jednakże jest ono już nieco przestarzałe lub zniszczone, nieadekwatne do przyzwyczajonej do multimedialności młodzieży. Stąd wynikają potrzeby zgłaszane przez szkołę. Dotyczą one przede wszystkim unowocześnienia, a tym samym uatrakcyjnienia prowadzenia zajęć, w których uczestniczą uczniowie.

3.2. Charakterystyka uczniów szkoły

Do opisywanej szkoły uczęszcza 320 uczniów. Równo połowa z nich pochodzi z terenów wiejskich. Do szkoły dojeżdża 145 uczniów, co stanowi 45,31% ogółu wszystkich uczniów. Największa odległość miejsca zamieszkania ucznia od szkoły wynosi 33 km.

Ze stypendiów socjalnych oferowanych przez szkołę korzysta 12 uczniów, co stanowi 3,75% ogółu wszystkich uczniów w szkole. Jedna osoba korzysta z zapomogi losowej. 20 uczniów, co stanowi 6,25% ogółu, korzysta ze stypendiów unijnych. 14 osób mieszka w bursach szkolnych i internatach. Jest to 4,38% wszystkich uczniów uczących się w opisywanej szkole.

Ogółem w roku szkolnym 2007/2007 w różnego rodzaju olimpiadach uczestniczyło 178 uczniów. 11 z nich osiągnęło status laureata. W różnych konkursach uczestniczyło 120 osób, z czego 25 uzyskało status laureata.

W opisywanym roku szkołę ukończyło 114 uczniów. Z tej liczby 110 osób przystąpiło do egzaminu maturalnego. Do egzaminów zawodowych przystąpiły 104 osoby. Podział na poszczególne zawody wygląda następująco:

- Technik elektronik – specjalność tę ukończyło 59 uczniów, z czego do egzaminu zawodowego przystąpiło 49 uczniów. Z tej liczby egzamin zawodowy pomyślnie przeszła grupa 26 osób, co stanowi 53% przystępujących do egzaminu zawodowego. W skali województwa dolnośląskiego zdawalność tego egzaminu była na poziomie 28,1%.
- Technik telekomunikacji – specjalność tę ukończyło 27 uczniów. Wszyscy przystąpili do egzaminu zawodowego. Pomyślnie egzamin zawodowy ukończyło 11 uczniów, co stanowi blisko 41% przystępujących do egzaminu zawodowego. W skali województwa dolnośląskiego, zdawalność tego egzaminu osiągnęła poziom 18%.

- Technik informatyk – specjalność tę ukończyło 28 osób i wszystkie przystąpiły do egzaminu zawodowego. Egzamin ten zdało 20 osób, czyli 71% wszystkich składających egzamin w tej specjalności. W województwie dolnośląskim zdający ten egzamin stanowili 45,8% wszystkich osób przystępujących do niego.

Wyniki egzaminu uczniów badanej szkoły plasują się na poziomie zdecydowanie wyższym od średniej w województwie dolnośląskim.

Podczas rozmowy na seminarium uczestnicy podkreślali, iż dużo uczniów dojeżdża do szkoły z okolicznych miejscowości. W związku z niezbyt częstym kursowaniem niektórych autobusów uczniowie mają w zwyczaju zwalniać się kilka minut z ostatniej lekcji, aby zdążyć na autobus do domu. W związku z taką organizacją transportu szkoła ma utrudnione zadanie, jeśli chodzi o organizowanie zajęć pozalekcyjnych i popołudniowych.

Wspominano także o problemach z adaptacją młodych ludzi, którzy przychodzą do pierwszej klasy. Trudności te są spowodowane niepełnym opanowaniem materiału gimnazjum, co wymaga jak najszybszego uzupełnienia – zwłaszcza w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oraz języków obcych.

Probleмами, z którymi boryka się wielu uczniów szkoły, jest brak motywacji oraz chęci do dalszej nauki. Jest to tłumaczone brakiem perspektyw znalezienia odpowiedniej pracy, a także kłopotami finansowymi rodziny.

3.3. Charakterystyka kadry pedagogicznej

W szkole, poza panem dyrektorem, zatrudnionych jest 43 nauczycieli. Czterech z nich, odpowiedzialnych za wdrożenie kompetencji kluczowych, zostało poproszonych o wypełnienie kompletu dokumentów złożonych z kwestionariusza oraz analizy SWOT.

Z zebranych materiałów wyłania się obraz nauczyciela, który chce się rozwijać i poszerzać swoje kompetencje (poprzez szkolenia, konferencje), aby lepiej wykonywać swój zawód. Taki nauczyciel pragnie łatwiejszego dostępu do materiałów uatrakcyjniających lekcje (nieograniczony dostęp do ksero). Dostrzega problemy uczniów natury pedagogicznej (niechęć do nauki), jak i te wynikające z sytuacji w domu (problem eurosieroctwa). Nauczyciel ocenia swoją pracę jako satysfakcjonującą, a współpracę z dyrekcją jako dobrą.

Z kolei od strony dyrekcji kadra nauczycielska wygląda nieco inaczej. Przede wszystkim problem pojawia się w przypadku nauczycieli, którzy uzupełniają etat, gdyż ciężko zaangażować ich w pozalekcyjne działania na rzecz szkoły. Zaletą pracy z takim gronem pedagogicznym jest możliwość wypracowania kompromisu i wspo-

maganie się wiedzą i doświadczeniem. Kryterium wyboru nauczycieli do projektu była ich rzetelność, doświadczenie, wiedza i pracowitość.

3.4. Współpraca szkoły z instytucjami samorządu lokalnego, pracodawcami, instytucjami pozarządowymi

Jednym z większych osiągnięć w ramach współpracy z różnymi instytucjami okazał się wyjazd w ramach programu Leonardo da Vinci, dzięki któremu najzdolniejsi trzecioklasiści mieli okazję odbyć miesięczne praktyki w Lipsku. Oto jaką informację na ten temat podaje szkolna strona internetowa: „W dniach od 12 listopada do 11 grudnia 2007 r. trzydziestu najlepszych trzecioklasistów z dwóch klas elektronicznych i jednej informatycznej Zespołu Szkół Elektronicznych w Jeleniej Górze wyjechało na praktyki do Lipska. Po raz trzeci w historii szkoły uczniowie szkolili się w zakładach komputerowych „Lintec Computer”. Program praktyki obejmował pracę przy składaniu nowoczesnych komputerów, notebooków oraz odtwarzaczy DVD, sprawdzanie sprawności sprzętu oraz instalowanie oprogramowania. Wyjazd został zorganizowany w ramach unijnego programu „Człowiek uczy się przez całe życie” – Leonardo da Vinci. Po stronie niemieckiej organizatorem praktyk było Stowarzyszenie Europa-Haus, kierowane przez dr Marię Peter. Stowarzyszenie zapewniło praktykantom miejsce pracy, zakwaterowanie w Hotelu „Blaues Palais”, wyżywienie oraz bogaty program językowo-kulturalny. Wyjazd do Niemiec był poprzedzony 40-godzinnym kursem językowym organizowanym w szkole, w ramach którego uczniowie uczyli się języka technicznego oraz zwrotów językowych potrzebnych na co dzień przy zakupach, w restauracji itp. Otrzymali także specjalistyczne słowniki językowe. Uczniowie dzięki praktyce zdobyli nową wiedzę, doświadczenie, a także poprawili znajomość języka niemieckiego, wzbogacili się również o certyfikat Domu Europejskiego oraz certyfikat „Lintec Computer”. Pomoże im to w znalezieniu pracy nie tylko w kraju, ale i w innych krajach Unii Europejskiej”¹⁰.

3.5. Funkcjonujące w szkole inicjatywy uczniowskie

W szkole funkcjonuje samorząd uczniowski, którego członkami jest po trzech przedstawicieli z każdej klasy. Łącznie jest to 39 uczniów.

Spośród trzynastu klas jedna posiada swoją własną stronę internetową, na której znaleźć można galerię, plan lekcji, ale także materiały do ściągnięcia, między innymi, streszczenie „Makbeta”.

---

¹⁰ http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=projekt_leonardo.html, [dostęp: 16.4.2010].

3.6. Planowane kierunki rozwoju szkoły

Szkoła planuje w dalszym ciągu usprawniać swoją pracę i ułatwiać kontakt pomiędzy rodzicami a nauczycielami. Jednym z takich ulepszeń było wprowadzenie dziennika elektronicznego. Cyklicznie (raz w miesiącu, w pierwszy czwartek miesiąca) można w szkole spotkać wszystkich nauczycieli po zajęciach i porozmawiać z nim na temat konkretnego ucznia.

Szkoła chciałaby dobudować piętra oraz salę gimnastyczną, jednakże plany zależą od dobrej woli podmiotu finansującego jej pracę. Podczas seminarium przedstawiciele szkoły zapewniają, że chcą ulepszać swoje działanie, poprawić kontakt z pracodawcami, tak aby kształcić jeszcze lepiej przygotowanych do zawodu i pracy uczniów.

4. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

4.1. Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe

Kompetencje zawodowe absolwentów Zespołu szkół zostały dosyć szczegółowo opisane na stronie internetowej szkoły. Kompetencje te związane są przede wszystkim z kompetencjami kluczowymi w zakresie informatyki, matematyki, a dopiero w dalszej kolejności przedsiębiorczości i języków obcych, choć są one również ważne. Poniżej zostanie przedstawiona charakterystyka absolwentów poszczególnych zawodów w zakresie technikum.

Technik elektronik – zawód kształcony w systemie czteroletnim. Do wyboru uczniowie mają dwie specjalizacje: systemy i sieci komputerowe lub urządzenia audiowizualne.

Uczniowie technikum poznają: prawa rządzące elektrotechniką; budowę i funkcje elementów elektronicznych; działanie układów elektronicznych analogowych i cyfrowych; zasady działania różnych urządzeń elektronicznych (takich jak sprzęt audio i wideo domowego użytku, przemysłowe układy elektroniczne, sterowniki i programatory, budowa i serwis komputerów, budowa sieci teleinformatycznych, przyrządy i techniki pomiarowe stosowane w elektronice). Absolwenci technikum elektronicznego mogą podejmować pracę w firmach: naprawczych (serwis elektroniczny), komputerowych (sklep komputerowy i serwis), serwis i bieżąca konserwacja systemów telewizji kablowych i satelitarnych, serwis oraz bieżąca konserwacja systemów alarmowych i monitoringu, w każdej firmie, w której znajdują się urządzenia i systemy elektroniczne¹¹.

¹¹ Por. http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techelekt.html, [dostęp: 16.4.2010].

Technik informatyk – kształcony w systemie czteroletnim. Szkoła posiada następujące specjalności: administrowanie sieciowymi systemami operacyjnymi, systemy zarządzania bazami danych, aplikacje internetowe. Szkoła przygotowuje do wykonywania zadań związanych z projektowaniem, tworzeniem, obsługą i naprawą systemów informatycznych oraz sprzętu komputerowego, a zwłaszcza do: obsługi systemów biurowych, programowania systemów informatycznych, baz danych, aplikacji internetowych z wykorzystaniem języków programowania (technologii), takich jak: C++, PASCAL, JAVA, PHP, SQL, XML, HTML, .NET, wraz z posługiwaniem się nowoczesnymi urządzeniami techniki komputerowej i multimedialnej. Absolwenci mają szansę zatrudnienia w firmach komputerowych, usługowych, naprawczych, produkcyjnych i innych¹².

Technik telekomunikacji – brak szerszych informacji o kierunku na stronie internetowej szkoły.

Szkoła kształci także w specjalnościach:

Technik teleinformatyk – kierunek jest połączeniem elektroniki oraz informatyki.

Osoba posiadająca tę specjalność:

- Projektuje, wdraża, eksploatuje oraz konserwuje systemy i sieci teleinformatyczne, posługując się dokumentacją techniczną urządzeń teleinformatycznych.
- Określa zasady eksploatacji systemów teletransmisyjnych. Charakteryzuje sygnały oraz dobiera do nich odpowiednie łącza teleinformatyczne (kablone, radiowe lub optoelektroniczne). Zestawia i konfiguruje dowolne łącza teletransmisyjne. Integruje systemy teleinformatyczne różnych standardów, kontroluje ich wzajemne współdziałanie i relacje. Integruje systemy teleinformatyczne z systemami informatycznymi za granicą.
- Posługuje się urządzeniami łączności i sprzętem komputerowym, korzystając z systemów operacyjnych oraz tworzy programy zarządzające sieciami teleinformatycznymi.
- Montuje, konfiguruje i eksploatuje komputery i ich podzespoły. Instaluje programy operacyjne i sterowniki w komputerach, instaluje komputery w sieci i zapobiega zawirusowaniu sieci. Uczestniczy w projektowaniu i rozbudowie systemów komputerowych i wyposażaniu ich w urządzenia komunikacji sieciowej oraz urządzenia peryferyjne. Organizuje pracę lokalnej sieci komputerowej w przedsiębiorstwach. Standaryzuje stacje robocze i serwery. Wykonuje przeglądy i naprawę sprzętu komputerowego. Współpracuje z użytkownikami systemów komputerowych i sieci w zakresie serwisu technicznego.
- Posługuje się narzędziami pomiarowymi i kontrolnymi w celu określenia i diagnozowania błędów i przyczyn ich powstawania w systemach teleinformatycznych.

---

¹² Por. http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techinf.html, [dostęp: 16.4.2010].

Wykonuje zabiegi konserwacyjne, przeglądy i naprawy urządzeń teleinformatycznych. Zabezpiecza komputery i serwery oraz dane operacyjne w systemach teleinformatycznych.

- Organizuje działy zajmujące się wdrażaniem nowoczesnych urządzeń teleinformatycznych w procesach nowoczesnego zarządzania przedsiębiorstwem. Prowadzi sprzedaż podzespołów, zespołów i komputerów oraz oprogramowania.
- Opisuje i konfiguruje systemy operacyjne telefonów komórkowych. Obsługuje i naprawia telefony komórkowe.
- Prowadzi dokumentację eksploatacyjną dokumentującą wykonane prace i ich wyniki, tworzy dokumentację rozliczeniową dla klientów sieci teleinformatycznych.
- Komunikuje się w języku angielskim z zastosowaniem terminologii właściwej dla zawodu¹³.

Technik logistyk – logistyka jest terminem opisującym proces planowania, realizowania i kontrolowania sprawnego i efektywnego ekonomicznie przepływu surowców, materiałów do produkcji, wyrobów gotowych oraz odpowiedniej informacji z punktu pochodzenia do punktu konsumpcji w celu zaspokojenia wymagań klienta.

Obszar wiedzy, który musi posiadać logistyk, jest bardzo duży (planowanie, finanse, marketing, transport, dystrybucja). Logistyka to przepływ materiałów, informacji i pieniędzy w przedsiębiorstwach i między nimi. Wszystko, co wytworzy przemysł, musi być gdzieś przewiezione, dostarczone i przechowane¹⁴.

4.2. Możliwości zatrudnienia i funkcjonowanie absolwentów na lokalnym oraz regionalnym rynku pracy

Zgodnie z szeroko przedstawionym na stronie internetowej profilem absolwentów, możliwości zatrudnienia przedstawia sama szkoła. Oto możliwości pracy dla absolwentów w zależności od kierunku i specjalności:

1. Technik elektronik może podjąć pracę w firmach:
  - Naprawczych (serwis elektroniczny);
  - Komputerowych (sklep komputerowy i serwis);
  - Serwis i bieżąca konserwacja kablowych i satelitarnych systemów telewizji;
  - Serwis i bieżąca konserwacja systemów alarmowych i monitoringu;
  - W każdej firmie, w której znajdują się urządzenia i systemy elektroniczne¹⁵.

¹³ Por. http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techtelinf.html, [dostęp: 16.4.2010].

¹⁴ Por. http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techlog.html, [dostęp: 16.4.2010].

¹⁵ Por. http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techelekt.html.

2. Technik informatyk może podjąć pracę w firmach:
  - Komputerowych (sklep komputerowy);
  - Usługowych (hosting, monitoring);
  - Naprawczych (serwis);
  - Produkcyjnych (AMD, INTEL);
  - W każdej firmie na stanowisku: informatyk, administrator sieci, webmaster, programista, projektant aplikacji internetowych, grafik komputerowy¹⁶.

3. Technik teleinformatyk może zostać zatrudniony w:
  - przedsiębiorstwach korzystających z informacji w formie elektronicznej;
  - firmach montujących i sprzedających komputery;
  - organach administracji publicznej i przedsiębiorstwach eksploatujących systemy teleinformatyczne;
  - firmach świadczących usługi teleinformatyczne w zakresie telekomunikacji oraz budowy i eksploatacji systemów teleinformatycznych;
  - różnych jednostkach, na stanowisku administratora sieci komputerowych;
  - firmach projektujących i wdrażających nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne;
  - firmach montujących i naprawiających telefony komórkowe¹⁷.

4. Technik logistik, zgodnie z wizją szkoły, może pracować jako:
  - specjalista ds. sprzedaży i prognozowania popytu;
  - specjalista ds. planowania zakupów;
  - specjalista ds. handlu elektronicznego;
  - specjalista ds. logistyki miejskich usług infrastrukturalnych;
  - specjalista ds. systemów informacyjnych wspomagających dystrybucją;
  - specjalista ds. gospodarki odpadami;
  - specjalista ds. planowania produkcji i zapasów;
  - specjalista ds. gospodarki materiałowej;
  - specjalista ds. pakowania i opakowań;
  - specjalista ds. transportu wewnętrznego;
  - operatora zintegrowanych systemów informatycznych wspomagających zarządzanie logistyczne¹⁸.

4.3. Współpraca szkoły z pracodawcami

Szkoła współpracuje z pracodawcami na poziomie organizacji praktyk zawodowych. Zdarza się, że pracodawcy poszukują pracowników spośród uczniów i absolwentów szkoły. Jednakże w subiektywnej ocenie przedstawicieli szkoły, obecnych na

---

¹⁶ http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techinf.html, [dostęp: 16.4.2010].

¹⁷ http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techtelinf.html, [dostęp: 16.4.2010].

¹⁸ http://www.eduapple.pl/zse_jelenia_gora/index.php?body=techlog.html, [dostęp: 16.4.2010].

seminarium, w okolicy Jeleniej Góry nie ma aż tak dużego zapotrzebowania na specjalistów, których kształci szkoła. Dlatego też absolwenci powinni sami poszukiwać nowych sposobów zatrudnienia, a także szukać dla siebie niszy do działania. Brak odpowiednich przedsiębiorców w regionie zmusza do poszukiwania praktyk poza Jelenią Górą. Odpowiednie firmy, które być może byłyby chętne podjąć współpracę ze szkołą, znajdują się w znacznej odległości od Jeleniej Góry, to jest w okolicy Wrocławia czy Legnicy. Taka odległość powoduje utrudnienia dla uczniów, ponieważ, aby odbyć praktykę w takim miejscu, musieliby zapewnić sobie nocleg oraz utrzymanie. Nieczęsto można liczyć na pomoc w tej kwestii ze strony firm, które przyjmują praktykantów. Podsumowując, możliwości współpracy z całą pewnością byłyby większe, gdyby w okolicy szkoły więcej było dużych przedsiębiorców, działających w branży zapewniającej pracę absolwentom szkoły. Pamiętać należy, że główną funkcją miasta Jelenia Góra jest funkcja uzdrowiskowo-turystyczna.

5. KOMPETENCJE KLUCZOWE W PROCESIE DYDAKTYCZNYM

5.1. Znajomość zagadnienia kompetencji kluczowych przez kadre pedagogiczną;

W zakresie wiedzy na temat zagadnienia kompetencji kluczowych nauczyciele mieli szansę wypowiedzieć się zarówno na seminarium, jak i w wypełnianej przez siebie analizie SWOT. Podczas seminarium nie pojawiły się pytania o kompetencje kluczowe. Z wypełnionych przez uczestników seminarium dokumentów można się dowiedzieć, że silną stroną szkoły jest współpraca nauczycieli z matematyki oraz nauczycieli języków obcych z nauczycielem przedsiębiorczości, a także stworzenie słowniczka pojęć ekonomicznych w języku niemieckim. Słabą stroną szkoły w zakresie kompetencji kluczowych jest mała aktywność nauczycieli w szkoleniach dotyczących wiedzy na temat rynku pracy. Szansa dla szkoły jest upatrywana w wykorzystaniu kluczowych kompetencji na innych przedmiotach. Zagrożeniem – mała aktywność młodzieży w różnych formach zajęć. Realizowany w szkole projekt „Szkoła Kluczowych Kompetencji” z całą pewnością przyniesie zarówno uczniom, jak i nauczycielom szerszą i zdecydowanie bardziej pogłębioną znajomość praktycznego zastosowania kompetencji kluczowych.

5.2. Dotychczasowe doświadczenia w kształtowaniu kompetencji kluczowych w procesie dydaktycznym

Do tej pory w szkole położony był nacisk przede wszystkim na wiedzę techniczną, zawodową, a nie na sposób jej wykorzystywania, co bezpośrednio przecież łączy się z kompetencjami kluczowymi. Oczywiście niezwykle dużą wagę przykładano się do nauki języków obcych, przede wszystkim do nauki języków technicznych – angielskiego i niemieckiego jako podstawowych języków elektroniki, logistyki i informatyki. Dzięki programowi Leonardo da Vinci uczniowie mieli możliwość kształtowania umiejętności językowych w zakresie komunikacji w zakładzie pracy. Wyjazdy w ramach wspomnianego programu z całą pewnością pomagały doskonalić także inne kompetencje, jak na przykład poznawanie nowych kultur i rozwój kulturalny. Jednakże kompetencje te nie wchodzą w zakres projektu „Szkoła Kluczowych Kompetencji”.

5.3. Formy realizacji podstawy programowej

Dotychczas zajęcia były prowadzone raczej w standaryzowanej formie, która przewiduje wyłożenie materiału przez nauczyciela, a następnie przećwiczenie nowych zagadnień. Dodatkowymi formami były wycieczki dydaktyczne – prowadzące do spotkania uczniów na przykład z pracodawcami. Na lekcje bywali także zapraszani goście, specjaliści i praktycy w swoich dziedzinach.

Dzięki udziałowi w projekcie nauczyciele mają nadzieję pozyskać nową wiedzę i umiejętności odmiennego niż dotychczas prowadzenia zajęć.

5.4. Dotychczasowe doświadczenia szkoły w projektach współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w kontekście kształtowania kompetencji kluczowych.

Szkoła brała już trzykrotnie udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Były to:

- Program Leonardo da Vinci;
- Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowa Agencja Programu „Uczenie się przez całe życie”. Niektóre tytuły projektu: „Doskonalenie umiejętności w dziedzinie elektroniki i informatyki szansą na europejskim rynku pracy”, „Korekta i optymalizacja błędów płaszczyzny sprzętowej”.
- CIZ – „Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku”.

6. PODSUMOWANIE

6.1. Wnioski

Opisywana szkoła funkcjonuje w regionie, gdzie przedsiębiorczość plasuje się na dość dobrym poziomie, a warunki naturalne sprzyjają rozwojowi raczej turystyki niż gospodarki. Pomimo to szkołę charakteryzuje dobra zdawalność egzaminów zawodowych, jednakże – jak podkreślali podczas rozmów jej przedstawiciele – to jej specyfika warunkuje taką zdawalność. Egzaminy zdawane są na takim poziomie, na jakim nauczane są poszczególne przedmioty. Przedstawiciele grona pedagogicznego zwracali uwagę także na takie problemy jak:

- duża roszczeniowość uczniów,
- kryzys wiedzy,
- podejście systemowe do oświaty odbiega od realiów życia codziennego,
- przeładowany program nauczania,
- problemy z siatką godzin,
- niskie aspiracje uczniów,
- wielu uczniów dojeżdża do szkoły z okolicznych miejscowości, przez co utrudnione jest przeprowadzanie zajęć w godzinach popołudniowych, kiedy środki komunikacji zbiorowej nie kursują zbyt często.

Zwracano także uwagę na pozytywne aspekty szkoły. Są to między innymi:

- szeroko pojęty „dobry klimat” w szkole, zapewniający pewną płaszczyznę współpracy nauczycieli z uczniami;
- ustalony rytuał spotkań rodziców z nauczycielami. W każdy pierwszy czwartek miesiąca w szkole dyżurują po lekcjach nauczyciele. Rodzice, którzy mają potrzebę rozmowy z konkretnym nauczycielem, mogą to zrobić właśnie wtedy;
- w szkole funkcjonuje dziennik elektroniczny, który ułatwia i usprawnia kontakt nauczycieli z rodzicami;
- szkoła współpracuje z Politechniką Wrocławską, co często skutkuje wyborem właśnie tej uczelni wśród jej absolwentów;
- ambicje uczniów, aby zdobyć wyższe kwalifikacje – dotyczy to zwłaszcza informatyków, dla których tytuł technika, nawet wobec podjęcia studiów wyższych, daje większą możliwość znalezienia pracy w zawodzie niż studentowi informatyki, który nie ma takiego tytułu.

W ocenie rozmówców szkoła posiada dobre zaplecze, jeżeli chodzi o relacje pomiędzy nauczycielami a uczniami. Przedstawiciele szkolnego grona pedagogicznego niejednokrotnie podkreślali, że ich uczniowie, to „dobre dzieciaki”. Kwestią

wymagającą uwagi jest posiadana baza dydaktyczna, która mogłaby być lepsza. Nauczyciele i dyrekcja wskazywali na potrzebę rozbudowy szkoły, dobudowania sali gimnastycznej oraz lepszego wyposażenia sal lekcyjnych. Uczestnictwo w projekcie „Szkoła Kluczowych Kompetencji” powinno dać osobom pracującym w szkole narzędzia do tworzenia lepszych programów nauczania, ale także poszerzyć i wzmocnić świadomość roli, jaką mogą odegrać środki pozyskane z funduszy unijnych na rozbudowę i modernizację szkoły, głównie poprzez wymianę informacji ze szkołami, które świetnie radzą sobie z wykorzystywaniem szans, jakie daje Unia Europejska.

Szkoła w Jeleniej Górze zaprezentowała się podczas seminarium jako szkoła skupiona na dobru ucznia, która pragnie rozwijać się właśnie tak, aby jak najbardziej mógł skorzystać z tego uczeń. Wprowadzanie kompetencji kluczowych powinno sprawić, że absolwenci szkoły będą lepiej przygotowani do wejścia na rynek pracy. Zapewne poprawi się także ich motywacja. Mając na uwadze zarówno wymienione problemy szkoły, jak i jej zalety, nauczyciele będą mogli stworzyć program, który wpłynie na jakość kształcenia i świadomość osób związanych ze szkołą. W konsekwencji powinna poprawić się zarówno sytuacja szkoły, jak i jej konkurencyjność na lokalnym rynku ponadgimnazjalnych placówek edukacyjnych.